

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 193: Trong Tâm Lại Chẳng Có Một Sự Gì, Mới Là Chẳng Trụ Pháp Tướng

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 013)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Trong tâm lại chẳng có một sự gì, mới là chẳng trụ pháp tướng.】

Trong “Kinh Kim Cang” dạy cho chúng ta phương pháp tu hành, mấy câu này đã nói rất thấu triệt, rất rõ ràng. Những điều Phật dạy chúng ta, những việc chúng ta cần phải làm, trong số các bạn đồng học ở đây có không ít người đã từng tụng qua “Kinh Vô Lượng Thọ”. Trong “Kinh Vô Lượng Thọ”, đặc biệt là từ phẩm thứ ba mươi hai đến phẩm thứ ba mươi bảy, trong sáu phẩm kinh này nói về Ngũ Giới Thập Thiện. Phật giảng rất chi tiết, cả về Sự, về Lý, và Nhân Quả đều đã nói đến, nói rất hay! Những gì chúng ta cần phải đoạn trừ, những gì chúng ta cần phải tu, phải làm, thì không thể không biết, không thể không nỗ lực làm cho kỳ được. Đây đều là nói về Sự, vô cùng cụ thể.

Thế nhưng, cái gốc rễ lớn (đại căn đại bản) của việc hành pháp, thì không gì hơn được “Tam Phước” đã nói trong “Quán Kinh” (Kinh Quán Vô Lượng Thọ). Đức Thế Tôn đã nói rất hay, ba điều này là “*Chánh nhân tịnh nghiệp của ba đời chư Phật*”. Tịnh nghiệp chính là tâm thanh tịnh. Làm thế nào để có thể đạt được sự thanh tịnh ngay trên sự tu? Vẫn là nguyên lý đã giảng trong “Kinh Kim Cang”: “*Ứng vô sở trụ, nhi sanh kỳ tâm*” (Nên không có chỗ trụ, mà sanh tâm kia). Nghĩa là, như chỗ này nói: “*Trong tâm tuy không có việc gì (không dính mắc), nhưng vẫn tinh tấn thực hành*”, như thế mới đúng.

Điều thứ nhất trong Tam Phước là “*Hiếu dưỡng phụ mẫu*”. Đây không chỉ là nuôi dưỡng cái thân của cha mẹ. Nuôi cái thân của cha mẹ thì rất nhiều loài súc sanh cũng biết nuôi cha mẹ. Con người là linh thiêng nhất trong vạn vật, ngoài việc nuôi thân cha mẹ, còn phải nuôi cái chí của cha mẹ, nuôi cái tâm của cha mẹ, điều này mới quan trọng! Nuôi cái tâm gì của cha mẹ? Là tâm thanh tịnh, tâm hoan hỷ, khiến cho cha mẹ trong suốt cuộc đời không có lo âu, không

có phiền não, đời sống trôi qua thật vui vẻ. Như vậy có phải là đã tận hiếu rồi chẳng? Chưa đâu. Nhất định phải giúp đỡ cha mẹ liễu sanh tử, xuất tam giới, không còn bị trôi lăn trong sanh tử luân hồi nữa, đó mới được! Việc này quá lớn, không phải khả năng tôi có thể làm được. Kỳ thực không phải vậy, quý vị có thể làm được. Hãy khuyên cha mẹ niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ, nếu cha mẹ thật sự vãng sanh về Thế Giới Cực Lạc, thì quý vị mới được xem là đã tận hiếu đạo, việc hiếu dưỡng cha mẹ coi như quý vị đã có thành tựu. Nếu như quý vị không thể đưa cha mẹ thật sự về Tây Phương Cực Lạc, thì việc hiếu dưỡng cha mẹ vẫn chưa làm tròn, đây là sự thật.

Thứ hai, bản thân tôi trong đời này, quyết định phải thoát khỏi tam giới, quyết định phải vượt thoát luân hồi, phải sanh về Thế Giới Tây Phương Cực Lạc. Nếu chính mình không làm được, là bất hiếu! Cha mẹ tôi hy vọng tôi cũng thoát khỏi luân hồi, cha mẹ đến Tây Phương rồi, mà sao quý vị vẫn còn ở trong luân hồi, như thế sao có thể gọi là Hiếu? Quý vị mới hiểu rằng, nếu quý vị thật sự hiểu thấu Hiếu đạo, thì người đó làm sao không làm người tốt? Làm sao họ không làm Bồ Tát? Họ nhất định phải làm người tốt, phải làm Bồ Tát, thì họ mới được xem là tận hiếu. Nếu họ không làm người tốt, không làm Bồ Tát, thì họ là bất hiếu.

Cho nên một chữ “Hiếu” này, thật bất khả tư nghì. Trong Phật pháp mà nói, có thể nói chữ này là “Đại Tổng Trì Pháp Môn” của toàn bộ Phật pháp, đây là thật chứ không phải giả. Chúng ta nói trong cửa Phật, toàn bộ Phật pháp đều xây dựng trên nền tảng của Hiếu đạo. Câu đầu tiên trong Tam Phước là “Hiếu dưỡng phụ mẫu”, chính là xây dựng trên nền tảng Hiếu đạo. Bồ Tát Giới, Đại Thừa Giới nói: *“Hiếu gọi là Giới”*, Thế Tôn giảng rõ ràng đến như vậy. Bồ Tát Giới là gì? Hiếu chính là Bồ Tát Giới, các giới điều của Bồ Tát đều căn cứ trên Hiếu đạo mà thiết lập.

Chúng ta thử hỏi, người nào mới thực hiện chữ Hiếu này được viên mãn? Là thành Phật, thành Phật mới làm được viên mãn. Đẳng Giác Bồ Tát vẫn còn một phẩm sanh tướng vô minh chưa đoạn, cha mẹ nhìn thấy vẫn còn lo lắng. Quý vị vẫn còn một phẩm vô minh chưa đoạn, vẫn khiến cha mẹ bận lòng, thì quý vị vẫn là chưa hiếu! Đến khi thành Phật rồi, cha mẹ không còn gì để nói nữa, một chút lo âu cũng không còn, Hiếu đạo mới thực hành được viên mãn. Cho nên chư vị phải biết, đây là Phật dạy cho chúng ta. Chúng ta muốn làm học trò của Phật, nếu không y giáo phụng hành, thì đâu phải là đệ tử Phật. Xét trên

phương diện Hiếu đạo, mọi việc đều phải làm cho viên mãn, mọi việc đều làm không để lại điều gì hối tiếc.

Phẩm đức làm người của chính mình rất quan trọng. Đời sống không cần cầu xa hoa, cũng không cần cầu sung túc, chỉ cần đắp đổi qua ngày là được rồi. Nghề nghiệp nhất định phải chánh đáng, không thể làm những việc thương thiên hại lý. Thí dụ như trong Phật pháp nói, những sự nghiệp sát sanh quyết định không làm. Dù cho có kiếm được tiền, nhưng quý vị phải biết, quý vị đã tàn hại bao nhiêu sanh mạng. Những việc trái với luân thường đạo lý, những sự nghiệp phương hại đến chúng sanh, quyết định không làm. Đây là việc lựa chọn nghề nghiệp không thể không cân nhắc, không thể không biết.

Trong gia đình, cả nhà phải hòa thuận. Chúng ta lấy ví dụ rất đơn giản, hiện nay trong xã hội chúng ta thấy, vợ chồng bất hòa, khiến cha mẹ lo âu bận lòng, là bất hiếu! Anh em bất hòa, là bất hiếu! Nếu gia tộc quý vị lớn, trong hàng anh em họ hàng (đường huynh đệ, biểu huynh đệ) mà bất hòa, là bất hiếu! Bạn bè không giữ chữ tín, là bất hiếu! Quý vị bước chân ra xã hội, bất luận là cơ quan nhà nước hay công ty tư nhân, làm việc không nỗ lực, là bất hiếu! Không thể chung sống với mọi người, là bất hiếu! Không kính trọng cấp trên, là bất hiếu!

Quý vị xem một chữ này, thế gian và xuất thế gian pháp thấy đều bao gồm ở trong đó. Quý vị ở nhà trường học hành thành tích không tốt, là bất hiếu! Thân thể không khỏe mạnh, là bất hiếu! Bất cứ việc gì cuối cùng cũng quy kết về Hiếu đạo. Ai là người dạy chữ Hiếu? Là Thầy (Sư trưởng), cho nên ân đức của Thầy và Cha Mẹ là lớn như nhau. Cha mẹ, lúc con cái còn nhỏ thì còn dễ, lớn lên thì không được rồi, lớn lên thì không thể dạy nữa, không thể nói “Con phải hiếu thuận với ta”, nói không nên lời. Ai nói? Thầy nói, người thứ ba dạy. Thầy giáo đối với học sinh cũng không thể yêu cầu “Em là học trò của tôi, em phải tôn sư trọng đạo”, lời này cũng nói không nên lời. Ai dạy? Cha mẹ dạy. Cha mẹ dạy con cái phải tôn kính thầy cô, tôn sư trọng đạo; thầy cô dạy học trò phải hiếu thuận cha mẹ. Cho nên một đứa trẻ là do hai phía cùng giáo dục mà thành người.

Xã hội ngày nay phiền phức rồi, thầy không dạy Hiếu, cha mẹ không dạy Tôn sư trọng đạo, quý vị nói xem làm sao mà không loạn? Thiên hạ làm sao không loạn? Trong cửa Phật nếu không từ chỗ này mà nhận chân bắt tay vào tu hành, thì Phật đạo sẽ suy vi. Phật pháp chẳng những không thể so sánh với thời

Phật còn tại thế, mà so với Phật giáo thời xưa cũng không bằng. Nguyên nhân ở đâu? Là do nền giáo dục đã bị đánh mất, ngay cả chữ Hiếu cũng không nhận biết, đây mới là vấn đề nghiêm trọng.

Văn tự của Trung Quốc, tôi thường nói là trong bất kỳ quốc gia dân tộc nào trên toàn thế giới cũng không có được. Tổ tiên chúng ta sáng tạo ra những văn tự này, là trí huệ cao độ, để dạy bảo con cháu đời sau. Văn tự là ký hiệu, trong ký hiệu chứa đầy trí huệ. Chữ “Hiếu” (孝) này là hội ý, khiến quý vị nhìn thấy ký hiệu này liền lãnh hội được đạo lý bên trong. Bên trên là chữ Lão (老 - già), bên dưới là chữ Tử (子 - con), hợp lại thành một chữ. Ý nghĩa này nói lên rằng: thế hệ trước và thế hệ sau là một thể, không thể tách rời. Thế hệ trước còn có thế hệ trước nữa, quá khứ vô thi; thế hệ sau còn có thế hệ sau nữa, tương lai vô chung. Vô thi vô chung là một chỉnh thể, đây là ý nghĩa của chữ Hiếu.

Cho nên người Trung Quốc chúng ta ở nước ngoài, vẫn còn một số người vào dịp Tết đến thì cúng tế tổ tiên. Người nước ngoài cảm thấy kỳ lạ, tổ tiên mấy trăm năm, mấy ngàn năm rồi, các bạn căn bản nhìn cũng chưa từng thấy mặt, tại sao còn phải tưởng nhớ họ? Đây là Hiếu đạo. Đây chính là luôn nhớ nghĩ đến một chỉnh thể. Chư vị thử nghĩ xem, tổ tiên xa xưa chúng ta còn niệm niệm không quên, còn phải tưởng nhớ, thì cha mẹ trước mắt đâu có đạo lý nào mà không hiếu thuận. Khổng Tử nói: *“Thận chung truy viễn, dân đức quy hậu”* (Cẩn trọng tang lễ cha mẹ, truy nhớ tổ tiên xa xưa, thì đức của dân sẽ trở về sự đôn hậu). Quý vị có thể tưởng nhớ tổ tiên xa xưa, thì đối với cha mẹ tôn trưởng hiện tiền, nhất định sẽ tôn kính, nhất định sẽ hiếu thuận. Quý vị có thể tưởng nhớ Khổng Tử, đó là vị thầy thời xưa, quý vị đối với Ngài còn tôn kính, còn tưởng nhớ, thì người thầy hiện đang dạy dỗ quý vị, làm sao quý vị có thể quên được? Không thể nào, quý vị sẽ nhớ nghĩ ân đức của thầy, sẽ ghi nhớ lời giáo huấn của thầy, sẽ nỗ lực thực hiện. Đây là *“Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng”*.

Nho gia, Đạo gia của Trung Quốc, có thể nói học thuật của chư tử bách gia thời xưa, đều xây dựng trên nền tảng của Hiếu đạo và Sư đạo. Phật pháp truyền đến Trung Quốc, tại sao được triều đình và dân chúng Trung Quốc tiếp nhận nồng nhiệt, hoan nghênh đến như vậy? Chính bởi vì Phật pháp cũng được xây dựng trên nền tảng của Hiếu đạo và Sư đạo, mà so với các bậc cổ thánh tiên hiền của Trung Quốc chúng ta, lại giảng được tường tận hơn, minh bạch hơn. Tổ tông của chúng ta lưu lại những điển tịch này, chúng ta mở ra đọc, các Ngài

chỉ nói cương lĩnh, nguyên lý nguyên tắc, không có giảng tỉ mỉ như trong kinh Phật. Hai bên hợp lại, thật sự là bổ trợ cho nhau. Từ trên nền tảng này, đem tâm lượng của chúng ta mở rộng ra. Chữ Hiếu chính là tận hư không biến pháp giới, tâm lượng liền được mở rộng.

Từ trong đó mà sanh khởi tâm từ bi. Cái từ bi này, trong Phật pháp gọi là “Đại từ đại bi”. Vì sao? Vì không có phân biệt, không có giới hạn, biết rằng tận hư không biến pháp giới là một thể. Quá khứ vô thi, tương lai vô chung, là một chĩnh thể. Trong Phật pháp nói “Dọc cùng ba đời, ngang khắp mười phương”, đây là một Tự Tánh, từ trong đó mà sanh khởi từ bi.

“*Từ tâm bất sát*” (Tâm từ không giết hại). Không sát sanh, là cử ra một sự tướng để thuyết minh. Từ tâm là nói từ trên tâm, nói từ trên Lý; Bất sát là nói từ trên Sự. Có Lý có Sự. “*Tu thập thiện nghiệp*”, Thập thiện là cả Lý và Sự đều cụ thể nói ra cho chúng ta rồi. Đây là Phước thứ nhất, gồm bốn câu.

Từ trên cái nền tảng này lại kiến lập Phật pháp, Phật pháp là siêu việt thế gian. Trong Phước thứ hai có ba câu: “*Thọ trì Tam Quy, cụ túc chúng Giới, bất phạm oai nghi*”. Ba câu này chính là điều tôi thường nói ở đây: Làm một tấm gương tốt cho tất cả chúng sanh noi theo. Ba câu nói này tóm lại mà nói, chính là mang một ý nghĩa này.

Sau đó lại đem cảnh giới của chính mình nâng cao lên: “*Phát Bồ Đề tâm, tin sâu nhân quả, đọc tụng Đại Thừa, khuyên tấn hành giả*”. Đại nguyện đại hạnh của Phật, được kiến lập như vậy, được viên mãn như vậy. Đây chính là chúng ta trong mọi sự mọi việc phải y theo lời Phật dạy mà làm, đây là Căn Bản Pháp mà Phật đã giảng cho chúng ta.